Biuletyn Europejski nr 3 (86)/2021*

Spis treści

Informacje **2**

Nowe akty prawne Unii Europejskiej **5**

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej **5**

Cła 5

Cudzoziemcy 6

Ochrona środowiska 8

Podatki 11

Pomoc państwa 18

Przepisy instytucjonalne 19

Rolnictwo i rybołówstwo 22

Transport 23

Zdrowie publiczne 24

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka **24**

* Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

Informacje

- 2 marca 2021 r. TSUE wydał wyrok w sprawie C-824/18 *A.B. i in.*, zainicjowanej pytaniami prejudycjalnymi NSA dotyczącymi skutecznej kontroli sądowej uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosków o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego SN (zob. s. 19).

- 5 marca 2021 r. ETPC wydał komunikat, że rozprawa przed Wielką Izbą w sprawie *Grzęda przeciwko Polsce* (skarga nr 43572/18) wyznaczona została na 19 maja 2021 r.. Skarga dotyczy skrócenia kadencji sędziego sądu administracyjnego wybranego wcześniej do Krajowej Rady Sądownictwa i jest oparta na zarzutach naruszenia art. 6 ust. 1 i art. 13 Konwencji.

Skargę ETPC zakomunikował rządowi polskiemu w lipcu 2019 r. Trybunał w lutym br. zdecydował, że skargę rozpatrzy 17-osobowa Wielka Izba.

- 8 marca 2021 r. Minister Spraw Zagranicznych przesłał Sekretarzowi Generalnemu Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy listę trojga kandydatów na urząd sędziego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z ramienia Polski. Są to: Pani prof. dr hab. Elżbieta Karska, Pan prof. dr hab. Aleksander Stępkowski, Pani dr Agnieszka Szklanna.

- 11 marca 2021 r. Polska, zgodnie z art. 263 TFUE, złożyła skargę do TSUE dotyczącą niezgodności z prawem traktatowym rozporządzenia w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii Europejskiej. Rozporządzenie oparto na porozumieniu państw członkowskich (w Radzie) z grudnia ubiegłego roku co do wieloletniego budżetu, funduszu odbudowy oraz mechanizmu warunkowości. Konkluzje szczytu, na którym zawarto porozumienie, zawierają m.in. zapis, że celem rozporządzenia w sprawie systemu warunkowości jest ochrona budżetu UE, w tym *Next Generation EU* (funduszu odbudowy). Rozporządzenie jest jednym z kilku elementów wieloletnich ram finansowych (WRF), który łącznie opiewa na 1,8 bln euro. Sam fundusz odbudowy związany z kryzysem spowodowanym pandemią jest wart 750 mld zł.

▪ 10 marca 2021 r. TSUE wydał wyrok w zainicjowanej pytaniem prejudycjalnym NSA sprawie C-949/19 *M.A. przeciwko Konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej w N.* (zob. s. 7–8).

▪ 11 marca 2021 r. sędziowie Międzynrodowego Trybunału Kanrego w Hadze (MTK) wybrali Pana prof. dra hab. Piotra Hofmańskiego na trzyletnią kadencję jako Prezesa MTK.

▪ 11 marca 2021 r. Parlament Europejski zdecydowaną większością głosów (492) przyjął rezolucję uznającą Unię Europejską „strefą wolności dla LGBTIQ". Jest to odpowiedź na tzw. strefy wolne od (ideologii) LGBT, które zostały ogłoszone w niektórych regionach Polski uchwałami przyjmowanymi przez niektóre sejmiki województw oraz rady gmin i powiatów. Rezolucja jest aktem normatywnym o charakterze niewiążącym (tzw. *soft law*).

▪ 11 marca 2021 r. Komisja Europejska – po pozytywnej opinii Europejskiej Agencji Leków (EMA) – dopuściła do obrotu w UE jednodawkową szczepionkę przeciw Covid-19 firmy Johnson & Johnson. Jest to czwarta szczepionka dopuszczona do obrotu w UE.

▪ 12 marca 2021 r. Komitet Ministrów Rady Europy (składający się z ministrów spraw zagranicznych 47 państw członkowskich), w trakcie kwartalnego posiedzenia dotyczącego wykonywania wyroków ETPC, przyjął tzw. tymczasową rezolucję (*interim resolution* – https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=0900001680a1bdc4), w której wezwał Polskę do przyjęcia jasnych procedur dotyczących dostępu do legalnej aborcji i do wykonania wyroków ETPC w sprawach dotyczących praw reprodukcyjnych (są to trzy przegrane przez Polskę sprawy: *Tysiąc przeciwko Polsce*, *R. R. przeciwko Polsc*e oraz *P. i S. przeciwko Polsce*.). Zgodnie z rezolucją Polska powinna zapewnić skuteczny dostęp do aborcji, które są zgodne z prawem i badań prenatalnych w całym kraju. Rezolucja jest aktem normatywnym o charakterze niewiążącym (tzw. *soft law*).

▪ 16 marca 2021 r. komisarz praw człowieka Rady Europy Dunja Mijatović wystosowała list otwarty do premiera rządu RP, w którym wyraziła swoje zaniepokojenie pracami nad projektami ustaw dotyczących sektora medialnego w Polsce oraz zaapelowała o poszanowanie standardów wynikających z Europejskiej Konwencji Praw Człowieka w zakresie wolności wypowiedzi medialnych.

▪ 18 marca 2021 r. TSUE wydał wyrok w sprawie C-48/20 *UAB „P" przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w B.*,

zainicjowanej pytaniem prejudycjalnym NSA (zob. s. 16).

- w sprawie C-895/19 *A. przeciwko Dyrektorowi Krajowej Informacji Skarbowej*, zainicjowanej pytaniem prejudycjalnym WSA w Gliwicach (zob. s. 16–17).

- 24 marca 2021 r. Rada Praw Człowieka ONZ powołała w drodze rezolucji nowy mechanizm międzynarodowy służący dochodzeniu odpowiedzialności za naruszenia praw człowieka na Białorusi. Ma on służyć monitorowaniu sytuacji praw człowieka na Białorusi oraz dokładnemu zbadaniu naruszeń, do jakich doszło od 1 maja 2020 r. w celu zapewnienia odpowiedzialności sprawców naruszeń praw człowieka oraz sprawiedliwości dla ich ofiar.

Tego samego dnia została powołana do życia międzynarodowa platforma odpowiedzialności ws. Białorusi – *International Accountibility Platform for Belarus* (IAPB). Polska jest współinicjatorem IAPB.

- 25 marca 2021 r. przypadł Dzień Solidarności z Białorusią (akcja #LightForBelaus) z okazji Dnia Wolności w samej Białorusi (święto z okazji powstania niepodległego państwa białoruskiego po podpisaniu traktatu brzeskiego w 1918 r.). W Białorusi z tej okazji wzmogły się protesty, które trwają ósmy miesiąc i są związane ze sfałszowaniem wyników wyborów prezydenckich w sierpniu 2020 r.

Na sankcje ze strony UE i wsparcie opozycji przez UE Mińsk odpowiada wydalaniem zachodnich dyplomatów z kraju – w marcu wydalono z Białorusi trzech polskich dyplomatów. Zatrzymano też dziennikarza Andrzeja Poczobutta i Andżelikę Borys, przewodniczącą Związku Polaków na Białorusi, a milicja i OMON wkroczyły do siedziby Związku Polaków w Grodnie. Komisja Europejska zawezwała do uwolnienia działaczy, których zatrzymanie uznała za „wyraźny znak, że mniejszość polska jest najnowszym celem działań władz Białorusi".

Liderka opozycji i kontrkandydatka w wyborach prezydenckich Swietlana Ciechanauska zaproponowała negocjacje z urzędnikami reżimu. Miałyby w nich pośredniczyć organizacje międzynarodowe.

- 31 marca 2021 r. Komisja Europejska postanowiła skierować do TSUE kolejną skargę przeciwko Polsce ws. „ustawy kagańcowej" i Izby Dyscyplinarnej – wraz

z wnioskiem o zarządzenie środków tymczasowych, tj. o: zawieszenie przepisów uprawniających Izbę Dyscyplinarną do rozpoznawania spraw dotyczących uchylenia immunitetów sędziów, jak również spraw z zakresu prawa pracy, ubezpieczeń społecznych i stanu spoczynku sędziów SN, zawieszenie skutków już podjętych decyzji Izby Dyscyplinarnej dotyczących uchylenia immunitetu sędziów, zawieszenie przepisów uniemożliwiających polskim sędziom bezpośrednie stosowanie niektórych przepisów prawa UE chroniących niezawisłość sędziowską oraz kierowanie do Trybunału Sprawiedliwości pytań prejudycjalnych w tym zakresie, a także przepisów kwalifikujących działania sędziów w tym zakresie jako przewinienia dyscyplinarne.

Nowe akty prawne UE

[*) Podane informacje stanowią wybór nowych aktów prawnych UE we wskazanym miesiącu]

- Zalecenie Komisji nr 2021/402 z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (EASE) (Dz.Urz. z 8.3.2021 r., L 80, s. 1–8).
- Dyrektywa Rady (UE) 2021/514 z dnia 22 marca 2021 r. zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania (Dz.Urz. z 25.3.2021 r., L 104, s. 1–26).

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy]

Cła

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie C-941/19, Samohýl group a.s. przeciwko Generální ředitelství cel

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna taryfa celna – Klasyfikacja taryfowa – Nomenklatura scalona – Pozycje taryfowe 3004 i 3808 – Wykładnia – Rozporządzenie (WE) nr 455/2007 – Roztwór do nakrapiania dla kotów zwalczający pchły i kleszcze – Działanie terapeutyczne lub profilaktyczne

*) Nomenklaturę scaloną zawartą w załączniku do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej taryfy celnej, w brzmieniu wynikającym z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1101/2014 z dnia 16 października 2014 r., należy interpretować w taki sposób, iż produkt w postaci roztworu przeznaczonego dla kotów, który aplikuje się poprzez nakrapianie na skórę („spot-on") za pomocą pipet (0,5 ml), a który zawiera substancję czynną o nazwie fipronil (50 mg w jednej pipecie) oraz substancje pomocnicze takie jak butylohydroksyanizol E320, butylohydroksytoluen E321, alkohol benzylowy i dietylenoglikolowy eter monoetylu, jest – z zastrzeżeniem dokonania przez sąd odsyłający oceny wszystkich okoliczności faktycznych będących w jego posiadaniu – objęty pozycją taryfową 3808 tej nomenklatury jako „środek owadobójczy".

Cudzoziemcy

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie C-193/19, A przeciwko Migrationsverket

Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – Kontrole graniczne, azyl i imigracja – Konwencja wykonawcza do układu z Schengen – Dokonanie sprawdzenia w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS) w trakcie rozpatrywania wniosku złożonego przez obywatela państwa trzeciego, wobec którego dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu – Artykuł 25 ust. 1 – Kodeks graniczny Schengen – Warunki wjazdu obywateli państw trzecich – Artykuł 6 ust. 1 i 5 – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuł 7 i art. 24 ust. 2 – Odmowa przedłużenia ważności dokumentu pobytowego z powodu braku ustalenia tożsamości wnioskodawcy w sposób pewny

*) Artykuł 25 ust. 1 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, podpisanej w Schengen (Luksemburg) w dniu 19 czerwca 1990 r., która weszła w życie w dniu 26 marca 1995 r., zmienionej rozporządzeniem (UE) nr 265/2010 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 marca 2010 r., należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które zezwala na wydanie, odnowienie lub przedłużenie ważności dokumentu pobytowego w celu łączenia rodzin, wnioskowanego na terytorium tego państwa członkowskiego przez obywatela państwa trzeciego, wobec którego dokonano wpisu do celów odmowy wjazdu na obszar Schengen i którego tożsamości nie dało się ustalić za pomocą ważnego dokumentu podróży, jeżeli interesy państwa członkowskiego, które dokonało wpisu i którego opinii uprzednio zasięgnięto, zostały wzięte pod uwagę oraz jeżeli dokument pobytowy został wydany, odnowiony lub jego ważność została przedłużona jedynie z „ważnych powodów" w rozumieniu tego postanowienia.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen), a w szczególności jego art. 6 ust. 1 lit. a), należy interpretować w ten sposób, że nie ma on zastosowania do obywatela państwa trzeciego znajdującego się w takiej sytuacji.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie C-949/19, M.A. przeciwko Konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej w N.

Odesłanie prejudycjalne – Kontrole graniczne, azyl i imigracja – Polityka wizowa – Konwencja wykonawcza do układu z Schengen – Artykuł 21 ust. 2a – Karta praw podstawowych – Artykuł 47 – Prawo do skutecznego środka prawnego – Odmowa wydania przez konsula wizy długoterminowej – Obowiązek zagwarantowania przez państwo członkowskie środka prawnego przed sądem od decyzji o odmowie wydania takiej wizy

*) Artykuł 21 ust. 2a Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen

z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, podpisanej w Schengen w dniu 19 czerwca 1990 r., która weszła w życie w dniu 26 marca 1995 r., zmienionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 610/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., należy interpretować w ten sposób, że nie znajduje on zastosowania do obywatela państwa trzeciego, któremu odmówiono wydania wizy długoterminowej.

*) Prawo Unii, w szczególności art. 34 ust. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair w świetle art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, należy interpretować w ten sposób, że nakłada ono na państwa członkowskie obowiązek ustanowienia procedury odwoławczej od decyzji o odmowie wydania wizy w celu odbycia studiów, w rozumieniu tej dyrektywy, której szczegółowe zasady należą do porządku prawnego każdego państwa członkowskiego, przy poszanowaniu zasad równoważności i skuteczności, przy czym procedura ta musi gwarantować na pewnym etapie środek prawny przed sądem. Do sądu odsyłającego należy zbadanie, czy wniosek o wydanie wizy długoterminowej w celu odbycia studiów rozpatrywany w postępowaniu głównym jest objęty zakresem stosowania tej dyrektywy.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie C-112/20, M.A. przeciwko État belge

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2008/115/WE – Artykuł 5 – Decyzja nakazująca powrót – Ojciec małoletniego dziecka, będącego obywatelem Unii Europejskiej – Uwzględnienie dobra dziecka przy wydawaniu decyzji nakazującej powrót

*) Artykuł 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających

obywateli państw trzecich w związku z art. 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że państwa członkowskie są zobowiązane do należytego uwzględnienia dobra dziecka przed wydaniem decyzji nakazującej powrót zaopatrzonej w zakaz wjazdu, nawet jeśli adresatem tej decyzji jest nie małoletni, lecz jego ojciec.

Ochrona środowiska

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 4 marca 2021 r. w sprawach połączonych C-473/19 i C-474/19, Föreningen Skydda Skogen, Naturskyddsföreningen i Härryda, Göteborgs Ornitologiska Förening przeciwko Länsstyrelsen i Västra Götalands län, B.A.B., U.T.B.

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Dyrektywa 92/43/EWG – Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Artykuł 12 ust. 1 – Dyrektywa 2009/147/WE – Ochrona dzikiego ptactwa – Artykuł 5 – Leśnictwo – Zakazy mające na celu zapewnienie ochrony gatunków chronionych – Przedsięwzięcie ostatecznej wycinki lasu – Teren, na którym występują gatunki chronione

*) Artykuł 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on praktyce krajowej, zgodnie z którą zakazy przewidziane w tym przepisie dotyczą jedynie gatunków, które są wymienione w załączniku I do tej dyrektywy, są zagrożone na określonym poziomie lub których populacja wykazuje tendencję do długotrwałego spadku.

*) Artykuł 12 ust. 1 lit. a)–c) dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory należy interpretować w ten sposób, że z jednej strony sprzeciwia się on praktyce krajowej, zgodnie z którą jeżeli przedmiot działalności człowieka, takiej jak działalność w zakresie gospodarki leśnej lub zagospodarowania gruntów, jest w sposób oczywisty inny niż zabijanie lub niepokojenie gatunków zwierząt, to zakazy przewidziane w tym przepisie mają zastosowanie wyłącznie w przypadku ryzyka negatywnego oddziaływania na stan ochrony danych gatunków, a z drugiej strony ochrona przyznana przez ten przepis

nie przestaje obowiązywać w odniesieniu do gatunków, które osiągnęły właściwy stan ochrony.

*) Artykuł 12 ust. 1 lit. d) dyrektywy 92/43 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on praktyce krajowej, zgodnie z którą w przypadku gdy wskutek danego działania, rozpatrywanego oddzielnie lub w połączeniu z innymi, pomimo podjętych środków zapobiegawczych dochodzi bezpośrednio bądź pośrednio do utraty trwałej funkcjonalności ekologicznej w siedlisku przyrodniczym danego gatunku na danym obszarze w wyniku szkód, niszczenia lub pogorszenia jego stanu, zakaz przewidziany w tym przepisie obowiązuje dopiero od momentu, w którym zaistnieje ryzyko pogorszenia się stanu ochrony danego gatunku.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie C-900/19, One Voice, Ligue pour la protection des oiseaux przeciwko Ministre de la Transition écologique et solidaire

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Dyrektywa 2009/147/WE – Ochrona dzikiego ptactwa – Artykuły 5 i 8 – Zakaz stosowania jakichkolwiek metod chwytania ptaków – Artykuł 9 ust. 1 – Zezwolenie w drodze odstępstwa na stosowanie metody chwytania ptaków mającej charakter tradycyjny – Przesłanki – Brak innego zadowalającego rozwiązania – Uzasadnienie braku „innego zadowalającego rozwiązania" samym zachowaniem tej tradycyjnej metody – Selektywność odłowów – Uregulowanie krajowe zezwalające na chwytanie ptaków z użyciem lepów

*) Artykuł 9 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa należy interpretować w ten sposób, że tradycyjny charakter metody chwytania ptactwa nie jest sam w sobie wystarczający do wykazania, że nie można zastąpić tej metody innym zadowalającym rozwiązaniem w rozumieniu tego przepisu.

*) Artykuł 9 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2009/147 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które zezwala, w drodze odstępstwa od art. 8 tej dyrektywy, na metodę chwytania pociągającą za sobą przyłów, gdy przyłów

ten, nawet w niewielkich ilościach i w ograniczonym czasie, może spowodować u gatunków niepożądanych, które zostały schwytane, uszkodzenia inne niż znikome.

Podatki

Postanowienie Trybunału (izba) z dnia 3 marca 2021 r. w sprawie C-507/20, FGSZ Földgázszállító Zrt. przeciwko Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebviteli Igazgatósága

Odesłanie prejudycjalne – Wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 90 – Obniżenie podstawy opodatkowania – Całkowity lub częściowy brak zapłaty ceny – Wierzytelność, która stała się ostatecznie nieściągalna – Termin przedawnienia dla wniosku o następcze obniżenie podstawy opodatkowania VAT – Data rozpoczęcia biegu terminu

*) Artykuł 90 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, w związku z zasadami neutralności podatkowej i skuteczności, należy interpretować w ten sposób, że jeżeli państwo członkowskie ustanawia termin przedawnienia, po upływie którego podatnik będący wierzycielem z tytułu wierzytelności, która stała się ostatecznie nieściągalna, nie może już powołać się na swoje prawo do obniżenia podstawy opodatkowania, termin ten musi być liczony począwszy nie od dnia wykonania pierwotnie przewidzianego zobowiązania do zapłaty, lecz od dnia, w którym wierzytelność stała się ostatecznie nieściągalna.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 3 marca 2021 r. w sprawie C-7/20, VS przeciwko Hauptzollamt Münster

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Unijny kodeks celny – Rozporządzenie (UE) nr 952/2013 – Artykuł 87 ust. 4 – Miejsce powstania długu celnego – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 2 ust. 1 – Artykuł 70 i 71 – Zdarzenie powodujące powstanie obowiązku podatkowego w zakresie VAT w przywozie i jego wymagalności –

Miejsce powstania zobowiązania podatkowego – Stwierdzenie niewypełnienia obowiązku określonego w przepisach celnych Unii – Towar fizycznie wwieziony na obszar celny Unii w jednym państwie członkowskim, lecz wprowadzony do obrotu gospodarczego Unii w państwie członkowskim, w którym stwierdzono naruszenie

*) Artykuł 71 ust. 1 akapit drugi dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że zobowiązanie w zakresie podatku od wartości dodanej w przywozie dotyczące towarów podlegających należnościom celnym powstaje w państwie członkowskim, w którym dokonano stwierdzenia niewypełnienia obowiązku ustanowionego w przepisach celnych Unii, w sytuacji gdy odnośne towary – jakkolwiek zostały fizycznie wwiezione na obszar celny Unii w innym państwie członkowskim – zostały wprowadzone do obrotu gospodarczego Unii w państwie członkowskim w którym dokonano tego stwierdzenia.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 3 marca 2021 r. w sprawie C-220/19, Promociones Oliva Park SL przeciwko Tribunal Económico Administrativo Regional (TEAR) de la Comunidad Valenciana

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2008/118/WE – Ogólne zasady dotyczące podatku akcyzowego – Artykuł 1 ust. 2 – Dodatkowe podatki pośrednie nakładane na wyroby akcyzowe – Dyrektywa 2009/28/WE – Promowanie używania energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych – Artykuł 1, art. 3 ust. 1 i 2 oraz art. 3 ust. 3 lit. a), ten ostatni przepis rozpatrywany w związku z art. 2 lit. k) – Dyrektywa 2009/72/WE – Wspólne zasady rynku wewnętrznego energii elektrycznej – Podatek od wartości wytworzonej energii elektrycznej – Charakter i struktura podatku – Podatek obciążający w ten sam sposób energię elektryczną wytworzoną ze źródeł odnawialnych i energię elektryczną wytworzoną ze źródeł nieodnawialnych

*) Artykuł 1 ust. 2 dyrektywy Rady 2008/118/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego, uchylającej dyrektywę 92/12/EWG, należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on

na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu przewidującemu pobór podatku obciążającego wytwarzanie i włączanie energii elektrycznej do sieci elektrycznej na terytorium krajowym, w przypadku którego to podatku podstawa opodatkowania składa się z całkowitej kwoty dochodów podatnika z wykonywania tej działalności, bez uwzględnienia ilości energii elektrycznej faktycznie wytworzonej i włączonej do tej sieci.

*) Artykuł 1, art. 3 ust. 1 i 2 oraz art. 3 ust. 3 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, ten ostatni przepis rozpatrywany w związku z art. 2 akapit drugi lit. k) tej dyrektywy, należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu przewidującemu pobór podatku obciążającego jednolitą stawką wytwarzanie energii elektrycznej i jej włączanie do sieci elektrycznej, w tym gdy ta energia elektryczna jest wytwarzana ze źródeł odnawialnych, który to podatek nie ma na celu ochrony środowiska, lecz zwiększenie wysokości wpływów budżetowych.

*) Artykuł 107 ust. 1 TFUE i art. 32–34 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu przewidującemu pobór podatku krajowego obciążającego wytwarzanie i włączanie energii elektrycznej do sieci elektrycznej na terytorium państwa członkowskiego, podczas gdy ten podatek nie ma zastosowania do włączania do tej sieci energii elektrycznej wytworzonej w innych państwach członkowskich.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie C-581/19, Frenetikexito – Unipessoal Lda przeciwko Autoridade Tributária e Aduaneira

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 2 ust. 1 lit. c) – Świadczenia podlegające opodatkowaniu VAT – Zwolnienia – Artykuł 132 ust. 1 lit. c) – Świadczenia opieki medycznej w ramach zawodów

medycznych i paramedycznych – Coaching i doradztwo żywieniowe – Działalność sportowa, działalność związana z utrzymaniem i poprawą kondycji fizycznej – Pojęcia „jednego złożonego świadczenia", „świadczenia pomocniczego względem świadczenia głównego" i „niezależności świadczeń" – Kryteria

*) Dyrektywę Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że z zastrzeżeniem weryfikacji przez sąd odsyłający, usługa coachingu żywieniowego świadczona przez wykwalifikowanego i uprawnionego profesjonalistę w placówkach sportowych – i ewentualnie w ramach programów obejmujących również usługi związane z utrzymaniem i poprawą kondycji fizycznej – stanowi odrębne i niezależne świadczenie usług i nie jest objęta zwolnieniem przewidzianym w art. 132 ust. 1 lit. c) tej dyrektywy.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie C-812/19, Danske Bank A/S, Danmark, Sverige Filial przeciwko Skatteverket

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 9 – Podatnik – Pojęcie – Artykuł 11 – Grupa VAT – Zakład główny i oddział spółki znajdujące się w dwóch różnych państwach członkowskich – Zakład główny wchodzący w skład grupy VAT, do której nie należy oddział – Zakład główny świadczący usługi na rzecz oddziału i przypisujący mu koszty tych usług

*) Artykuł 9 ust. 1 i art. 11 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że do celów podatku od wartości dodanej (VAT) zakład główny spółki znajdujący się w danym państwie członkowskim, który należy do utworzonej na podstawie owego art. 11 grupy VAT, oraz oddział tej spółki, który ma siedzibę w innym państwie członkowskim, należy uznać za odrębnych podatników, gdy ów zakład główny świadczy na rzecz wspomnianego oddziału usługi, których koszty przypisuje temu oddziałowi.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie C-802/19, Firma Z przeciwko Finanzamt Y

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 90 ust. 1 – Obniżenie podstawy opodatkowania – Zasady określone w wyroku z dnia 24 października 1996 r., Elida Gibbs (C-317/94, EU:C:1996:400) – Dostawy produktów leczniczych – Przyznanie rabatu – Hipotetyczny charakter pytania prejudycjalnego – Niedopuszczalność wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

*) Artykuł 90 ust. 1 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że apteka mająca siedzibę w jednym z państw członkowskich nie może obniżyć podstawy opodatkowania, w przypadku gdy dokonuje ona dostaw produktów leczniczych – jako dostaw wewnątrzwspólnotowych zwolnionych z podatku od wartości dodanej w tym państwie członkowskim – na rzecz kasy obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego znajdującej się w innym państwie członkowskim oraz przyznaje osobom objętym owym ubezpieczeniem rabat.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie C-459/19, The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs przeciwko Wellcome Trust Ltd

Odesłanie prejudycjalne – Harmonizacja ustawodawstw podatkowych – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112 WE – Artykuły 43 i 44 – Miejsce świadczenia usług na rzecz podatnika działającego w takim charakterze – Miejsce świadczenia usług zarządzania inwestycjami otrzymywanych przez organizację charytatywną w celu prowadzenia działalności zawodowej niemającej charakteru gospodarczego od usługodawców mających siedzibę poza Unią

*) Artykuł 44 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2008/8/WE z dnia 12 lutego 2008 r. należy interpretować w ten sposób, że w wypadku gdy podatnik prowadzący działalność niemającą charakteru

gospodarczego nabywa w celach zawodowych usługi na potrzeby tej niegospodarczej działalności, usługi te należy uznać za świadczone na rzecz tego podatnika „działającego w takim charakterze" w rozumieniu tego przepisu.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 18 marca 2021 r. w sprawie C-48/20, UAB „P." przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w B.

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 203 – Podatki nienależnie wykazane na fakturze – Dobra wiara wystawcy faktury – Ryzyko utraty wpływów podatkowych – Obowiązki ustanowienia przez państwa członkowskie możliwości korekty podatku nienależnie wykazanego na fakturze – Zasada neutralności podatkowej i zasada proporcjonalności

*) Artykuł 203 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej oraz zasady proporcjonalności i neutralności podatku od wartości dodanej (VAT) należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one przepisom krajowym, które w konsekwencji wszczęcia procedury kontroli podatkowej nie zezwalają podatnikowi działającemu w dobrej wierze na korektę faktur z nienależnie wykazanym VAT, mimo że odbiorca tych faktur miałby prawo do zwrotu tego podatku, gdyby transakcje wykazane na tych fakturach zostały należycie rozliczone.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 18 marca 2021 r. w sprawie C-895/19, A. przeciwko Dyrektorowi Krajowej Informacji Skarbowej

Odesłanie prejudycjalne – Podatki pośrednie – VAT – Dyrektywa 2006/112/WE – Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów – Odliczenie podatku naliczonego z tytułu takiego nabycia – Wymogi formalne – Wymogi materialne – Termin złożenia deklaracji podatkowej – Zasada neutralności podatkowej i zasada proporcjonalności

*) Artykuły 167 i 178 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2010/45/UE z dnia 13 lipca 2010 r.,

należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie stosowaniu przepisów krajowych, zgodnie z którymi wykonanie prawa do odliczenia podatku od wartości dodanej (VAT) związanego z nabyciem wewnątrzwspólnotowym w tym samym okresie rozliczeniowym, w którym VAT jest należny, jest uzależnione od wykazania należnego VAT w deklaracji podatkowej, złożonej w terminie trzech miesięcy od upływu miesiąca, w którym w odniesieniu do nabytych towarów powstał obowiązek podatkowy.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 18 marca 2021 r. w sprawie C-388/19, MK przeciwko Autoridade Tributária e Aduaneira

Odesłanie prejudycjalne – Podatki bezpośrednie – Opodatkowanie zysków kapitałowych z nieruchomości – Swobodny przepływ kapitału – Podstawa opodatkowania – Dyskryminacja – Wybór opodatkowania na takich samych zasadach jak opodatkowanie rezydentów – Zgodność z prawem Unii

*) Artykuł 63 TFUE w związku z art. 65 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które w celu umożliwienia tego, aby zyski kapitałowe pochodzące ze zbycia położonych w tym państwie członkowskim nieruchomości przez podatnika będącego rezydentem innego państwa członkowskiego nie podlegały obciążeniu podatkowemu większemu niż to, które znalazłoby zastosowanie, w odniesieniu do tego samego rodzaju transakcji, do zysków kapitałowych osiągniętych przez rezydenta tego pierwszego państwa członkowskiego, uzależnia mający zastosowanie system opodatkowania od wyboru owego podatnika.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie C-907/19, Q-GmbH przeciwko Finanzamt Z

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2006/112/WE – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Zwolnienia – Artykuł 135 ust. 1 lit. a) – Transakcje ubezpieczeniowe oraz usługi pokrewne

świadczone przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych – Świadczenie wykonywane na rzecz ubezpieczyciela, składające się z różnych usług – Kwalifikacja jako jedno świadczenie

*) Artykuł 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że przewidziane w nim zwolnienie z podatku od wartości dodanej (VAT) nie ma zastosowania do świadczeń wykonywanych przez podatnika, które obejmują dostawę produktu ubezpieczeniowego na rzecz zakładu ubezpieczeń, a tytułem pomocniczym wykonywanie czynności pośrednictwa w odniesieniu do tego produktu na rachunek tego zakładu, a także zarządzanie zawartymi umowami ubezpieczenia, w przypadku gdyby sąd odsyłający uznał te świadczenia za jedno świadczenie w kontekście VAT.

Pomoc państwa

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 3 marca 2021 r. w sprawach połączonych C-434/19 i C-435/19, Poste Italiane SpA przeciwko Riscossione Sicilia SpA agente riscossione per la provincia di Palermo e delle altre provincie siciliane oraz Agenzia delle entrate – Riscossione przeciwko Poste Italiane SpA

Odesłanie prejudycjalne – Pomoc państwa – Konkurencja – Artykuł 107 ust. 1 TFUE – Przesłanki stosowania – Artykuł 106 ust. 2 TFUE – Usługi w ogólnym interesie gospodarczym – Prowadzenie usługi pocztowego rachunku bieżącego w celu poboru komunalnego podatku od nieruchomości – Przedsiębiorstwa korzystające ze specjalnych lub z wyłącznych praw przyznanych im przez państwa członkowskie – Prowizje ustalone jednostronnie przez przedsiębiorstwo będące beneficjentem – Nadużycie pozycji dominującej – Artykuł 102 TFUE – Niedopuszczalność

*) Artykuł 107 TFUE należy interpretować w ten sposób, że środek krajowy, za pomocą którego podmioty upoważnione do poboru imposta comunale sugli immobili (komunalnego podatku od nieruchomości) są zobowiązane do posiadania otwartego w ich imieniu rachunku bieżącego w spółce Poste Italiane SpA w celu

umożliwienia podatnikom zapłaty tego podatku oraz zapłaty prowizji za prowadzenie owego rachunku bieżącego, stanowi „pomoc państwa" w rozumieniu tego postanowienia, pod warunkiem że środek ten można przypisać państwu, że przysparza on spółce Poste Italiane selektywnej korzyści przy użyciu zasobów państwowych i że może on zakłócać konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

Przepisy instytucjonalne

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie C-824/18, A.B., C.D., E.F., G.H., I.J. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 2 i art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE – Państwo prawne – Skuteczna ochrona prawna – Zasada niezawisłości sędziowskiej – Procedura powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego (Polska) – Powołanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa – Brak niezależności tej Rady – Brak skuteczności odwołania wniesionego od takiej uchwały – Wyrok Trybunału Konstytucyjnego (Polska) uchylający przepis stanowiący podstawę właściwości sądu odsyłającego – Uchwalenie przepisów stanowiących o umorzeniu z mocy prawa postępowań w zawisłych sprawach i wykluczających w przyszłości jakiekolwiek środki prawne w takich sprawach – Artykuł 267 TFUE – Uprawnienie lub obowiązek sądów krajowych w zakresie wystąpienia z odesłaniem prejudycjalnym lub jego podtrzymania – Artykuł 4 ust. 3 TUE – Zasada lojalnej współpracy – Pierwszeństwo prawa Unii – Uprawnienie do odstąpienia od stosowania przepisów krajowych niezgodnych z prawem Unii

*) W przypadku zmian w krajowym porządku prawnym, które, po pierwsze, pozbawiają sąd krajowy jego właściwości do orzekania w pierwszej i zarazem ostatniej instancji w przedmiocie odwołań wnoszonych przez kandydatów na stanowiska sędziowskie w sądzie takim jak Sąd Najwyższy (Polska) od rozstrzygnięcia organu takiego jak Krajowa Rada Sądownictwa (Polska) o nieprzedstawieniu ich kandydatur i przedstawieniu

Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie innych kandydatów do pełnienia urzędu na tych stanowiskach, po drugie, przewidują umorzenie z mocy prawa niezakończonych jeszcze postępowań w sprawach takich odwołań, wykluczając możliwość dalszego ich prowadzenia lub ponownego wszczęcia, i po trzecie, pozbawiają w ten sposób taki sąd krajowy możliwości uzyskania odpowiedzi na pytania prejudycjalne, z którymi sąd ten zwrócił się do Trybunału:

– art. 267 TFUE i art. 4 ust. 3 TUE należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie takim zmianom, jeżeli okaże się – co powinien ocenić sąd odsyłający na podstawie wszystkich istotnych okoliczności – że zmiany te wywołały szczególne skutki w postaci zapobieżenia wypowiedzeniu się przez Trybunał w przedmiocie pytań prejudycjalnych takich jak te, które zostały mu zadane przez ten sąd, i wykluczenia jakiejkolwiek możliwości przyszłego powtórnego wystąpienia przez sąd krajowy z analogicznymi pytaniami;

– art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie takim zmianom, jeżeli okaże się – co powinien ocenić sąd odsyłający na podstawie wszystkich istotnych okoliczności – że zmiany te mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niepodatności sędziów powołanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wspomnianych uchwał Krajowej Rady Sądownictwa na czynniki zewnętrze, w szczególności na bezpośrednie lub pośrednie wpływy władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz co do ich neutralności względem ścierających się przed nimi interesów i prowadzić w ten sposób do braku widocznych oznak niezawisłości lub bezstronności tych sędziów, co mogłoby podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno budzić w jednostkach w społeczeństwie demokratycznym i w państwie prawnym.

W przypadku potwierdzenia naruszenia wspomnianych artykułów zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że wymaga ona od sądu odsyłającego odstąpienia od zastosowania się do omawianych zmian w krajowym porządku prawnym, niezależnie od tego, czy mają one charakter ustawowy, czy konstytucyjny, i w konsekwencji dalszego uznawania swojej wcześniejszej właściwości do rozpoznania spraw, które wpłynęły do niego przed zaistnieniem tych zmian.

*) Artykuł 19 ust. 1 akapit drugi TUE należy interpretować w ten sposób, że

sprzeciwia się on przepisom zmieniającym obowiązujący stan prawa krajowego, na podstawie których:

– z jednej strony – mimo wniesienia przez kandydata na stanowisko sędziego sądu takiego jak Sąd Najwyższy (Polska) odwołania od rozstrzygnięcia organu takiego jak Krajowa Rada Sądownictwa (Polska) o nieprzedstawieniu jego kandydatury i o przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie innych kandydatów rozstrzygnięcie to jest prawomocne w zakresie dotyczącym przedstawienia owych innych kandydatów, w związku z czym odwołanie nie stanowi przeszkody dla powołania tych ostatnich przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a ewentualne uchylenie wspomnianego rozstrzygnięcia w części dotyczącej nieprzedstawienia wniosku o powołanie odwołującego się kandydata nie może prowadzić do ponownej oceny sytuacji tego kandydata pod kątem ewentualnego powołania go na rozpatrywane stanowisko; oraz

– z drugiej strony – takie odwołanie nie może opierać się na zarzucie niewłaściwej oceny spełniania przez kandydatów kryteriów uwzględnianych przy podejmowaniu rozstrzygnięcia w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie, jeżeli okaże się – co powinien ocenić sąd odsyłający na podstawie wszystkich istotnych okoliczności – że przepisy te mogą wzbudzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niepodatności sędziów powołanych w tym trybie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie rozstrzygnięć organu takiego jak Krajowa Rada Sądownictwa na czynniki zewnętrze, w szczególności na bezpośrednie lub pośrednie wpływy władzy ustawodawczej i wykonawczej, oraz co do ich neutralności względem ścierających się przed nimi interesów i prowadzić w ten sposób do braku widocznych oznak niezawisłości lub bezstronności tych sędziów, co mogłoby podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno budzić w jednostkach w społeczeństwie demokratycznym i w państwie prawnym.

W przypadku potwierdzenia naruszenia art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE zasadę pierwszeństwa prawa Unii należy interpretować w ten sposób, że wymaga ona od sądu odsyłającego odstąpienia od stosowania tych przepisów na rzecz stosowania wcześniej obowiązujących przepisów krajowych oraz przeprowadzenia przez niego kontroli sądowej przewidzianej w tych ostatnich przepisach.

Rolnictwo i rybołówstwo

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie C-912/19, Agrimotion S.A. przeciwko ADAMA Deutschland GmbH

Odesłanie prejudycjalne – Zbliżanie ustawodawstw – Wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin – Rozporządzenie (WE) nr 1107/2009 – Artykuł 52 ust. 1 – Pozwolenie na handel równoległy – Indywidualny charakter tego pozwolenia

*) Artykuł 52 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG należy interpretować w ten sposób, że jedynie posiadacz pozwolenia na handel równoległy może wprowadzić środek ochrony roślin do obrotu w państwie członkowskim, które wydało to pozwolenie.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie C-365/19, FD przeciwko Staatliches Amt für Landwirtschaft und Umwelt Mittleres Mecklenburg

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna polityka rolna – Płatności bezpośrednie – Rozporządzenie (UE) nr 1307/2013 – Artykuł 24 – Młody rolnik, który otrzymał pierwszy przydział uprawnień do płatności – Artykuł 30 ust. 6 – Rozporządzenie delegowane (UE) nr 639/2014 – Artykuł 28 ust. 2 – Dodatkowe przyznanie uprawnień do płatności z rezerwy krajowej

*) Wykładni art. 30 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 w związku z art. 28 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 639/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia nr 1307/2013 oraz zmiany załącznika X do tego rozporządzenia należy dokonywać w ten sposób, że młody rolnik w rozumieniu art. 30 ust. 11 lit. a) rozporządzenia nr 1307/2013 w związku z art. 50 ust. 2 tego

rozporządzenia, który uzyskał już na mocy art. 24 tego rozporządzenia pierwszy przydział uprawnień do płatności do wysokości wynikającej z kwalifikujących się hektarów, które zgłosił w czasie składania wniosku, jest następnie uprawniony do otrzymania dodatkowego przydziału uprawnień do płatności z krajowej rezerwy krajowej odpowiadającego dodatkowej liczbie kwalifikujących się hektarów znajdujących się w jego posiadaniu, w odniesieniu do których nie ma żadnych uprawnień do płatności. Prawo to jest uzależnione od istnienia wystarczających funduszy z rezerw krajowej lub regionalnej. W innym wypadku przydział powinien być dokonany przy zapewnieniu równego traktowania rolników kwalifikujących się do uprawnień na podstawie art. 30 ust. 6 rozporządzenia nr 1307/2013 oraz uniknięciu zakłócenia rynku i konkurencji.

Transport

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 24 marca 2021 r. w sprawach połączonych C-870/19 i C-871/19, Prefettura Ufficio territoriale del governo di Firenze przeciwko MI, TB

Odesłanie prejudycjalne – Zbliżanie ustawodawstw – Urządzenia rejestrujące stosowane w transporcie drogowym – Rozporządzenie (EWG) nr 3821/85 – Artykuł 15 ust. 7 – Rozporządzenie (WE) nr 561/2006 – Postępowanie kontrolne – Kara administracyjna – Nieprzedstawienie wykresówek tachografu dotyczących bieżącego dnia i 28 poprzednich dni – Naruszenie jednolite lub wielokrotne

*) Wykładni art. 15 ust. 7 rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym, zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r., oraz art. 19 rozporządzenia nr 561/2006 należy dokonywać w ten sposób, że w wypadku nieprzedstawienia przez kierowcę pojazdu drogowego poddanego kontroli wykresówek urządzenia rejestrującego dotyczących kilku dni pracy w okresie obejmującym dzień kontroli i 28 poprzedzających go dni właściwe organy państwa członkowskiego miejsca kontroli są zobowiązane do stwierdzenia jedynie jednolitego naruszenia obciążającego tego kierowcę i do nałożenia na niego tylko jednej kary.

Zdrowie publiczne

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie C-96/20, Ordine Nazionale dei Biologi, MX, NY, OZ przeciwko Presidenza del Consiglio dei Ministri

Odesłanie prejudycjalne – Zdrowie publiczne – Artykuł 168 TFUE – Dyrektywa 2002/98/WE – Normy jakości i bezpieczeństwa dla ludzkiej krwi i składników krwi – Cel polegający na zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego – Artykuł 4 ust. 2 i art. 9 ust. 2 – Placówki służby krwi – Osoba odpowiedzialna – Minimalne warunki posiadanych kwalifikacji – Możliwość wprowadzenia przez państwo członkowskie bardziej rygorystycznego systemu – Zakres uznania przysługujący państwom członkowskim

*) Artykuł 9 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2002/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r., ustanawiającej normy jakości i bezpiecznego pobierania, badania, preparatyki, przechowywania, wydawania krwi ludzkiej i składników krwi oraz zmieniającej dyrektywę 2001/83/WE, w związku z art. 4 ust. 2 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które przewiduje, że jedynie osoby posiadające dyplom w dziedzinie medycyny i chirurgii mogą być wyznaczane na stanowisko osoby odpowiedzialnej za placówkę służby krwi, pod warunkiem że uregulowanie to jest pod każdym względem zgodne z prawem Unii.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

[*) Podstawę opracowania not dotyczących orzeczeń ETPC stanowią noty informacyjne MSZ oraz informacje zawarte w bazie HUDOC]

Wyrok (Izba) z dnia 9 lutego 2021 r. w sprawie *Xhoxhaj przeciwko Albanii* (skarga nr 15227/19)

Brak naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC – prawo do sądu i rzetelnego procesu – zasada proporcjonalności – art. 8 EKPC – ochrona życia prywatnego – postępowania weryfikacyjne i sankcja

dyscyplinarna w postaci usunięcia sędzi z urzędu

Skarżąca jest obywatelką Albanii i obecnie mieszka w Bukareszcie. Była sędzią od 1995 r.

Badania opinii publicznej w Albanii wykazały zaniepokojenie społeczne poziomem korupcji w wymiarze sprawiedliwości. W związku z tym ustawowo wprowadzono ponowną ocenę sędziów i prokuratorów oraz ich rewaluację (tzw. proces weryfikacji) według trzech kryteriów: 1) aktywów posiadanych przez osobę lustrowaną i członków jej najbliższej rodziny, 2) ewentualnych powiązań z przestępczością zorganizowaną oraz 3) kompetencji zawodowych. Ustawa została pozytywnie zaopiniowana przez Komisję Wenecką, czyli Europejską Komisję na rzecz Demokracji przez Prawo. Do dokonywania oceny powołano niezależną komisję oraz izbę odwoławczą.

W 2010 r. skarżąca została wybrana na sędzię Trybunału Konstytucyjnego (na 9-letnią kadencję), a w r. 2016 – poddana weryfikacji. Od 2003 r. skarżąca i jej partner (również urzędnik publiczny) składali coroczne deklaracje majątkowe.

Komisja weryfikacyjna uznała, że skarżąca nie miała wystarczających legalnych środków na zakup swojego – ponad stumetrowego – mieszkania. Ponadto, nie wyłączyła się z postępowania, w którym interes miał jej ojciec. Komisja zaleciła usunięcie sędzi z urzędu. Dodatkowo nałożono na skarżącą dożywotni zakaz powrotu do wymiaru sprawiedliwości. Organ rozpatrujący odwołanie wysłuchał jej wyjaśnień, zbadał akta i – doszedłszy do tych samych konkluzji – utrzymał w mocy decyzję. Wskazał ponadto, że sędzia kilkukrotnie zatajała w przeszłości część aktywów.

W skardze do ETPC skarżąca zarzuciła, że naruszono jej prawa chronione w art. 6 i w art. 8 Konwencji. Powołując się na art. 6 EKPC (prawo do rzetelnego procesu), skarżąca zarzuciła brak niezależności i bezstronności organów weryfikacyjnych, a w związku z art. 8 EKPC – naruszenie jej prawa do życia prywatnego przez arbitralne usunięcie z zawodu.

Trybunał nie zgodził się ze skarżącą. Uznał (większością głosów), że nie doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji, ponieważ organy weryfikacyjne były niezależne i bezstronne, a samo postępowanie rzetelne. Odbyła się jawna rozprawa przed izbą odwoławczą, a zasada pewności prawa nie została naruszona.

Trybunał stwierdził również, że usunięcie z urzędu było proporcjonalne, a ustawowy dożywotni zakaz powrotu do wymiaru sprawiedliwości z uwagi na poważne etyczne naruszenia był spójny z zasadą zapewnienia integralności urzędu sędziowskiego i zaufania publicznego do wymiaru sprawiedliwości.

Do wyroku zgłoszono dwa zdania odrębne.

Wyrok (Izba) z dnia 9 marca 2021 r. w sprawie *Bilgen przeciwko Turcji* (skarga nr 1571/07)

Naruszenie art. 6 ust. 1 EKPC – prawo do sądu i rzetelnego procesu – przeniesienie sędziego do sądu niższej instancji w innym mieście – brak możliwości odwołania od decyzji administracyjnej (o przeniesieniu) – brak uprawnionego celu ograniczenia prawa do sądu – zasada proporcjonalności

Skarżący jest obywatelem Turcji i mieszka w Ankarze. Jest sędzią administracyjnym od 1979 r.

W Turcji od lat trwa „reforma" sądownictwa, która polega między innymi na eliminowaniu z wymiaru sprawiedliwości starszych stażem, doświadczonych sędziów i zastępowaniu ich młodszymi, kształconymi według programu władzy prawnikami. Sędziowie, którzy krytykowali władzę i wątpliwe reformy, byli masowo aresztowani po nieudanej próbie zamachu stanu w 2016 r. Inną metodą karania krytycznych sędziów jest też ich degradacja lub transfer w odległe miejsca kraju, często w regiony podlegające zagrożeniu terrorystycznemu.

W 2005 r. Ministerstwo Sprawiedliwości wystawiło skarżącemu, zajmującemu stanowisko sędziego tureckiego Naczelnego Sądu Administracyjnego, ocenę mierną i zaleciło jego przeniesienie. Decyzją Krajowej Rady Sądownictwa sędzia został przeniesiony – bez swojej zgody i bez podania przyczyny – najpierw do sądu okręgowego, a następnie do sądu rejonowego w mieście Sivas. Od decyzji Rady nie przysługiwało odwołanie. Sędzia próbował w 2007 r. wnioskować do Ministerstwa Sprawiedliwości o etat w tym samym mieście, wskazując, że przeniesienie do miejsca odległego 440 km od jego domu wpłynie negatywnie na jego życie rodzinne. Wniosek oddalono, uzasadniając decyzję brakami kadrowymi, a od decyzji Ministerstwa Sprawiedliwości również nie przysługiwało odwołanie.

W skardze do ETPC skarżący powołał się na art. 6 EKPC (prawo do rzetelnego procesu).

Trybunał przychylił się do zarzutów skarżącego. Przypomniał przy tym, że prawo do sądu nie jest prawem bezwzględnym i z samej swej istoty podlega uregulowaniu przez państwo-stronę Konwencji. Ograniczenia takie muszą jednak realizować uprawniony cel i mieć proporcjonalny charakter. Trybunał przypomniał również o znaczeniu zasad trójpodziału władzy i niezależności sądownictwa w demokratycznym społeczeństwie.

Trybunał podkreślił, że prawo tureckie obowiązujące w tym czasie nie dawało sędziemu bezpośredniej gwarancji co do geograficznej lokalizacji jego miejsca pracy. Wskazał jednak na przepis tureckiej konstytucji oraz na zasady prawa międzynarodowego gwarantujące sądowi niezawisłość. Trybunał uznał, że konstytucyjna zasada niezawisłości sędziego gwarantuje mu ochronę przed arbitralnym przeniesieniem ze stanowiska na stanowisko, bądź z miasta do miasta. Ochronę przed arbitralną zmianą sytuacji zawodowej sędziego można również wyprowadzić z międzynarodowych instrumentów ochrony praw podstawowych, takich jak np. art. 6 ust. 1 Konwencji. Prawo międzynarodowe determinuje bowiem wykładnię prawa krajowego.

Wobec powyższego ETPC uznał, że pomimo że ustawodawstwo krajowe wyraźnie i jednoznacznie odmawiało sędziemu prawa dostępu do sądu i odwołania się do sądu od decyzji administracyjnej w przedmiocie jego przeniesienia, to w świetle szczególnej roli, jaką mają do odegrania sędziowie i sądownictwo w demokratycznym społeczeństwie, a także wobec znaczenia trójpodziału władzy, wyłączenia sędziów spod obowiązywania gwarancji dostępu do sądu z art. 6 ust. 1 Konwencji w sprawach dotyczących ich zatrudnienia nie można uznać za uzasadnione. Decyzja o przeniesieniu skarżącego nie została skontrolowana ani nie mogła zostać skontrolowana przez sąd lub organ dający gwarancje sądowe. Prawo krajowe nie dawało takiej możliwości, a zatem w jego świetle brak kontroli sądowej przeniesienia był „przewidziany ustawą". Trybunał musiał zatem zbadać, czy brak możliwości kontroli sądowej przeniesienia sędziego był zgodny z Konwencją. Trybunał podkreślił ponownie znaczenie zasady trójpodziału władzy oraz niezawisłości sądownictwa, a co za tym idzie znaczenie gwarancji proceduralnych chroniących niezawisłość sędziego, również

w odniesieniu do decyzji oddziałujących na karierę zawodową sędziego. W tym miejscu odnotowano także istniejące na arenie międzynarodowej wątpliwości co do wywierania nacisków na tureckie sądownictwo przez turecką władzę wykonawczą. Ostatecznie, zdaniem Trybunału, chodzi o zaufanie społeczne do sądu i osobistą niezawisłość sędziów. W tym kontekście zaskarżone ograniczenie nie realizowało, zdaniem Trybunału, uprawnionego celu.

Tym samym ETPC stwierdził naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji.